

**«...Книжка може стати чудовою
нагодою, аби розпочати діалог»
Барбара Космовська**

2017 року Барбара Космовська увійшла у топ -10 гостей, які були запрошені на вересневий, 24-ий Форум Видавців у Львові. Книги цієї авторки вже давно відомі як польському, так і українському читачеві, бо завоювали низку національних премій і нагород, окремі романи ставали бестселерами.

Народилася майбутня письменниця 24 січня 1958 року у місті Битові (Польща). Навчалася у Гданському університеті, працювала вчителькою польської мови в рідному місті. Згодом сферою її наукових інтересів стала художня література для молоді. У 1999 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Між дитинством і дорослим життям. Про романи Зофії Урбановської». Сьогодні вона працює в Поморській академії на посаді доцента кафедри історії літератури, романтизму й позитивізму (місто Слупськ). Співпрацює із журналом “Guliver”. Депутат міської ради в Битові.

Літературний дебют припав на роки навчання в ліцеї (1970-ті). Перші спроби опубліковані в журналі “Na przetaj” («Навпростець»). 1980-ті роки здобула численні премії на поетичних конкурсах. У прозі дебютом став роман «Голодна кицька» (2000). Згодом вийшли наступні твори: «Приватна територія» (2001), «Провінція», «Гобелен» і «Буба» (2002), «Угору річкою» (2003), «Блакитний автобус» (2004), «Думчики» (2005), романи «Бляшанка» та «Буба – мертвий сезон». Загалом у її творчому доробку нині приблизно два десятки книг.

Роман «Приватна територія» названо найжіночнішим твором письменниці. У 2001 році він здобув перемогу на літературному конкурсі «Щоденник польської Бриджит Джонс», принісши авторці популярність. Барбара Космовська успішно пише для дорослої

аудиторії, та все ж таки найбільшу любов та популярність їй принесли саме книжки для підлітків. «Розуміння – це найкраща спільна мова з юним читачем», - переконана вона.

У відомій діалогії про школярку Агнешку-Бубу, авторка з великою увагою поставилася до підлітків. Вона порушила у своєму творі чимало важливих проблем сучасності: відчуження й самотність особистості в суспільстві, стосунки дітей і батьків, ставлення до людей літнього віку, стосунки в школі, дорослішання та входження у великий світ, перше кохання, розлучення і необхідність збереження почуттів, а ще — такі важкі і болючі проблеми нашого часу, як залежність від алкоголізму, жорстокість, надання переваги матеріальному, замість духовному тощо. У повісті не запропоновано рішень цих проблем. Кожен із персонажів твору переживає їх по-своєму. Хтось — ніби «граючись на дитячому майданчику», хтось — не помічаючи їх існування взагалі, а хтось — серйозно й глибоко, як Буба. Нікого не повчаючи, авторка тим часом пропонує нам, своїм сучасникам, вдивлятися у знайомий реальний світ і бачити в ньому не тільки те, що зовні, а й те, що приховано за звичайними життєвими ситуаціями. Великою любов'ю до людей зігрті всі сторінки повісті Б. Космовської «Буба». Незважаючи на труднощі, цей світ вартий того, щоб у ньому жити й любити людей, які поряд! І тільки любов'ю можна цей світ з'єднати й зробити кращим!

му творі чимало важливих проблем сучасності: відчуження й самотність особистості в суспільстві, стосунки дітей і батьків, ставлення до людей літнього віку, стосунки в школі, дорослішання та входження у великий світ, перше кохання, розлучення і необхідність збереження почуттів, а ще — такі важкі і болючі проблеми нашого часу,

як залежність від алкоголізму, жорстокість, надання переваги матеріальному, замість духовному тощо. У повісті не запропоновано рішень цих проблем. Кожен із персонажів твору переживає їх по-своєму. Хтось — ніби «граючись на дитячому майданчику», хтось — не помічаючи їх існування взагалі, а хтось — серйозно й глибоко, як Буба. Нікого не повчаючи, авторка тим часом пропонує нам, своїм сучасникам, вдивлятися у знайомий реальний світ і бачити в ньому не тільки те, що зовні, а й те, що приховано за звичайними життєвими ситуаціями. Великою любов'ю до людей зігрті всі сторінки повісті Б. Космовської «Буба». Незважаючи на труднощі, цей світ вартий того, щоб у ньому жити й любити людей, які поряд! І тільки любов'ю можна цей світ з'єднати й зробити кращим!

Книжки про Бубу надійшли до українських читачів у перекладах Божени Антоняк видавництва «Урбіно», які дуже легко читаються й відтворюють стиль авторки. Взагалі Україна стала для Барбари Космовської другою після Польщі країною, де її твори здобули популярність на книжковому ринку.

Наступний роман «Позолочена рибка» не увійшов у серію «Прикольна книжка» як попередні, бо «прикольного» тут мало, зате багато життя. Юна героїня Аліція зустрічається з серйозними, як на її дитячий вік, проблемами. Спершу розлучення батьків, після якого дівчинка ще сподівається, що тато повернеться додому. Однак батько знаходить нову дружину, яку дівчинка уже ненавидить. Згодом боляче вражає новина, що скоро у неї з'явиться брат, який «вкраде» любов і увагу батька. Та коли на світ приходить дитя на ім'я Фредерик – Аліція раптом розуміє, що цю «маленьку ящірку» вона любить понад усе. Ще більше вона в цьому переконується, на жаль, за обставин уже драматичних, коли дізнається, що братик хворий на рак...

Як зазначила Барбара Космовська в одному з інтерв'ю: «Під час написання цього роману я усвідомила дуже важливу річ: моя героїня, не залежно від того хоче вона цього чи ні, перестає бути дитиною, життя починає пропонувати їй власні сценарії, і заздалегідь зрозуміло, що не усі з них матимуть хешпінд. Назва є символічною, бо «Золота рибка» – це казка, а «Позолочена рибка» – не обов'язково. І саме цей мотив з'являється у стосунках Аліції з братом. Це одна з найважливіших сцен, яка показує нашу безпорадність у важливі моменти, нашу безпорадність у бажанні полегшити страждання близьких. Але ця сумна оповідка не до кінця така вже й сумна і жахлива. Мені хотілось показати, що навіть у складні моменти ми вміємо знайти у собі багато любові, співчуття і вразливості. Для мене як для автора – це було найважливіше. Щоб усвідомити читачеві, що життя може поточитися як завгодно,

але насправді – тільки від нас залежить, чи знайдемо у собі силу в нещасті збудувати новий і прекрасний світ. Тому ризикну, але скажу, що попри драматизм – ця книжка дуже оптимістична».

Твори письменниці здобули ряд нагород: «Буба» (2002) — головна премія на конкурсі «Повір у силу фантазії»; «Позолочена рибка» (2007) — «Книга Року» польської філії International Board on Books for Young People та перша премія на Літературному конкурсі імені Астрід Ліндгрєн.

У новій шкільній програмі зі «Світової літератури» у літературу для додаткового читання увійшли ці романи польської авторки. Їх українські школярі читатимуть у восьмому та дев'ятому класах.

2017 року у Видавничому домі «Школа» побачив світ переклад нового підліткового роману цієї авторки «Samotni.com», який в оригіналі має дещо іншу назву – «Samotni.pl». Таку інтернет-адресу у Польщі носить популярний сайт знайомств, проте, з віртуальними знайомствами книга Барбари Космовської нічого спільного не має. Як і попередні твори письменниці, до українського читача він надійшов із запізненням. Адже в Польщі роман побачив світ у 2011 році. Ця книга про тих дітей, які в силу певних обставин мусять ставати дорослими, про юнацький максималізм та загострене відчуття справедливості. Історія об'єднала кілька центральних персонажів, які спершу живуть досить автономно, аж поки їхні шляхи не перетинаються доволі щільно.

Зося – молода вчителька з комплексом відмінниці, яка прагне усе в житті робити правильно: навчати і виховувати своїх учнів, піклуватися про молодшу сестру по матері Йоанну, тримати на своїх тендітних плечах атмосферу їхнього маленького дому. Вона покійно взяла на себе роль матусі, хоча тихцем страждає від того, що заради сестри відмовилася від особистого щастя і вечорами свої думки і жалі виливає у щоденнику.

Йоанна – яскрава дівчина з копицею рудого волосся, яка одразу привертає увагу своєю зовнішністю, а ще – вільним володінням англійською, проте, воліє триматися осторонь від усіх. Її дитинство, проведене у сонячній Сирії, закінчилося зі смертю батьків. І Йоанна ніяк не може звикнути до своєї польської самотності – все перебирає світлини й різні законсервовані у таємній скриньці спогади та щовечора пише до мами листи. Віктор живе з бабусяю, свого батька він ніколи не знав. А мама – невгамовна, «вітром підшита» місцева красуня подалася на пошуки ліпшого життя десь у Лондоні. Хлопець уже й не дуже вірить, що вона таки забере його до себе, але досі носить надісланий нею светр і збирає моделі літаків, мріючи, що колись один із них – але справжній! – таки відвезе його до мами. А поки що, щоб мати змогу купити ліки для хворої бабусі, долучається до підліткової банди й перепродує крадені речі, повністю “забивши” на освіту й спорт. Не те, щоб йому це подобалося, просто він має бути сильним і розв’язувати у доступний йому спосіб ті проблеми, які звалюються на голову.

Усі вони – загублені діти, позбавлені батьків, заручники своєї самотності, які звиклися зі своїм становищем і не бачать альтернативи. Але інший вихід насправді є. І про нього ми дізнаємося, коли перезнайомимося з усіма героями, а вони почнуть знайомитися одне з одним.

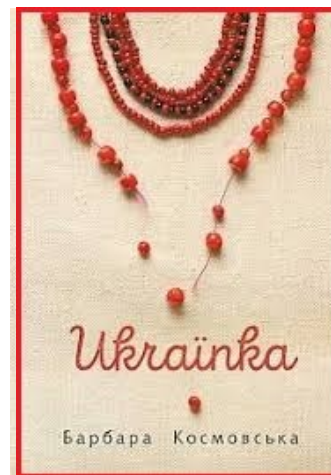
Тема самотності не остання у цій книзі, авторка озвучує ще кілька специфічних проблем, близьких не лише українським підліткам, а й дорослим теж.

Перша – це булінг і фетшеймінг, від яких страждають дівчатка-підлітки із зайвою вагою, незалежно від того, де вони живуть – в Україні чи в Польщі. Коли ти виглядаєш більшою, ніж середньостатистична школярка, не важливо, якими прекрасними рисами характеру чи непересічними талантами ти наділена. Ти – булочка для биття. Саме така роль надана Каї, Йоанниній однокласниці, і вона чудово навчилася її грати, намагаючись ігнорувати щоденні образи, знущання і штурханці.

Друга – це посттравматичний синдром. Його досить успішно зумів подолати колишній військовий репортер Шимон, який зні-

мав в Іраку. Поринувши у спокійний сімейний бізнес, осівши у фотоательє, де ретро-знімки нагадують про минувшину, він приглушив спогади про кров, смерть і злочини. А його бойовий товариш, повернувшись у мирну Польщу, продовжив свою «війну» – уже в ролі кримінального авторитета, який топить будні в алкоголі. Залишені війною рани можна гоїти по-різному, – наполягає авторка, вкотре повторюючи, що завжди є інші шляхи. Ця проблема сьогодні близька Україні також.

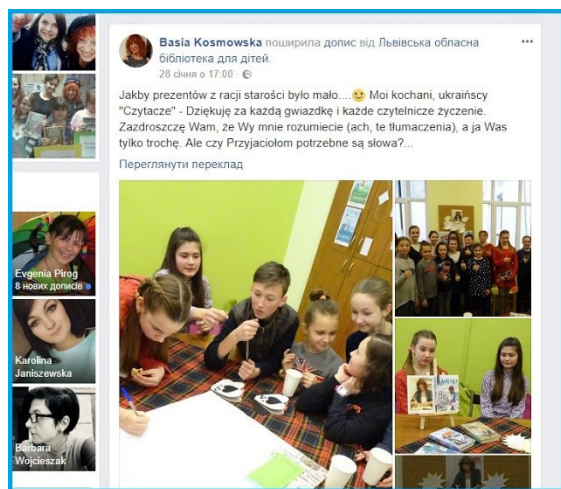
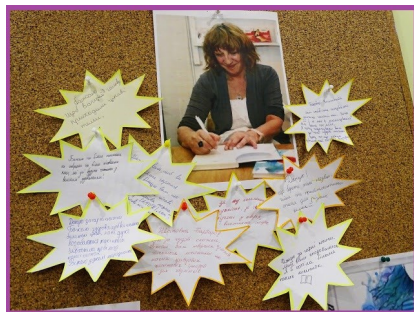
Третя – соціальне сирітство, яке подекуди значно страшніше, аніж біологічне. Йоанна, яку виховує старша сестра, почуватися значно безпечніше і захищеніше, аніж тисячі польських хлопчиків і дівчаток, чії батьки поїхали «на заробітки» у ще західнішу Європу, лишивши дітей на родичів. Проблеми з навчанням і законом, як у Віктора, – це насправді не найгірше, що може статися з «евросиротами». Набагато трагічніша побіжно розказана історія Зосиної учениці Мальвіни, яка через аж занадто близьке «підкування» дядька спробувала накласти на себе руки і опинилася за крок до смерті.

Ще однією прем'єрою 2017 року для дорослого читача став роман «Українка» Барбари Космовської. Польська письменниця вирішила розповісти про долю наших землячок за кордоном. Головна проблема книги – це пошук молодими людьми можливості реалізувати свої здібності та потенціал за кордоном. Робота Барбари вже підкорила серця поляків, тепер черга дійшла до українців: книга «Українка» була представлена на Форумі видавців у Львові. Презентація роману пройшла у формі інтерв'ю.

«Пам'ятати про свого читача, незалежно від його віку, – це, на думку Космовської, є обов'язком автора і звичайною, якщо хочете, чемністю. Якщо ми починаємо діалог, то, звичайно, хочемо, щоб нас зрозуміли. Я завжди намагаюся про це пам'ятати, хоча це не завжди легко».

Письменниця відкрита для спілкування, до зустрічей з шанувальниками як у Польщі, так і в Україні. Приємно згадати, що у 2011 році вона була гостею в Львівській обласній бібліотеці для дітей. Тоді ми успішно презентували її книгу «Позолочена рибка». Цього ж року вкінці січня популярна авторка відсвяткувала 60-літній ювілей. На першому засіданні клубу «Читацькі марципани» наші читачі ділилися враженнями від прочитаних книжок Барбари Космовської. Для неї діти підготували приємний сюрприз - паперові зірочки-побажання від шанувальників, читачів бібліотеки. Сама ж письменниця була приємно вражена й відреагувала на привітання дописом у Facebook:

Спілкування триває, незалежно від відстаней...

«Скринька роздумів»

(обговорення за книгою Барбари Космовської «Буба»)

Методично обгрунтованим початком заходу за книгами авторки стане коротка оповідь про її життя і творчість або мультимедійна презентація. Підготуйте виставку-презентацію твору письменниці, яка стане наочним доповненням.

Для налаштування аудиторії до діалогу можна застосувати вправу «Погода для дружнього спілкування». Обрані запитання сприятимуть розгляду творчості автора більш інтерактивно, презентація (обговорення) книги буде відбуватись завдяки читачам, враховуючи їхні враження і зауваження.

У такій розмові бібліотекар запропонує учасникам приміряти різні ампула.

1. Уявіть, що вам належить зустрітись з героєм твору. У вас всього 2 запитання, щоб щось дізнатися про нього.
2. Уяви, що ти – літературний критик. Напиши, що тобі не сподобалось у книзі. Обгрунтуй свою думку.
3. Уяви себе вдячним читачем, тобі необхідно написати листа – подяку авторові цієї книги.
4. Уяви себе співавтором книги. Зроби необхідні зміни, доповнення до сюжету книги, оформлення книги, композиції.
5. Допоможи бібліотекарю чи вчителю познайомитись з книгою, викликати до неї інтерес. Що для цього потрібно зробити?
6. Уяви, що ти кореспондент газети, візьми інтерв'ю в автора цієї книги. Які запитання ти йому поставиш?

Далі спілкування перейде за книгою «Буба» Барбари Космовської (визначте коло запитань чи цитат):

1. «Шістнадцятирічний життєвий стаж навчив її з обе-

режністю захоплюватися світом, який готував їй тисячу непередбачуваних ситуацій».

2. «У середині самої себе Буба була відмінницею в школі виживання, свідомо власної переваги над усім, що її оточує. Ну, може, не над усім, але, напевне, над світом, у якому більшість її рідних та знайомих бавилася в піжмурки».

3. «Друзі існують для того, щоб допомагати... Поставила умову: або зошит, або дружба». (Умова Йольки).

4. «У коханні потрібне везіння, а щоб грати у карти достатньо лише мати колоду карт».

5. А що могло б вам справити приємність?

6. Важливо любити людей. Особливо в наш час, коли всі кидаються одне на одного з битами, крихта справжніх почуттів цінується на вагу золота.

Кількість запитань чи обраних цитат з твору можна за бажанням розширити. Все залежатиме від підготовленості читацької аудиторії, налаштування до розмови.

«Слайд-нарізка»

(запитання для інтерв'ювання)

Живе спілкування з автором є вдалим доповненням будь-якої бібліотечної події, пов'язаної з презентацією творчості певного автора, читанням книг, літератури загалом.

Пропонуємо «слайд-нарізку» запитань, які стануть у пригоді для проведення (як реального, так і віртуального) інтерв'ю з письменницею Барбарою Космовською:

1. Що підштовхнуло Вас до написання цього (чи іншого, на вибір) роману, як виникла ідея поговорити з підлітками на такі непрості теми?

2. Підлітковий роман – це роман на межі: ще не доросла література, але вже й не дитяча. На Вашу думку, що має містити в собі роман для тінейджерів, щоб бути цікавим своїй аудиторії?

3. Про що повинен пам'ятати автор, що брати до уваги, працюючи над книжкою для молоді?

4. Як пишуться книги? Поділіться творчим процесом...

5. Якось Ви сказали: «У мене найважчі читачі... Я знаю, що пишу книжки для тих, хто їх не читає і не купує». Як Ви розв'яжете цю проблему з «найважчими читачами»?

6. Нині існує проблема, коли книги для підлітків не встигають за самими підлітками, тобто відтворюють життя далеке і не схоже на життя сучасної молоді. Чи бачите Ви цю проблему як автор, та як розв'яжете її особисто для себе?

7. В Україні ніша підліткової літератури фактично залишається незаповненою. Чому, на Вашу думку, дитячі письменники надають перевагу аудиторії молодшого віку і не експериментують із літературою для підлітків?

8. Нині молодь у книжках часто приваблюють «негативні» герої – складні підлітки, вампіри, хлопці й дівчата, які потрапляють у халепу, самостійні та спрагли до небезпечних пригод. Ваша ж Буба, наприклад, – дівчина відповідальна, в усіх сенсах позитивна, слухає класичну музику... Чи свідомо ви обрали таку героїню та чи не боялися, що вона «не подружиться» з сучасним підлітком?

9. Чи є реальні прототипи героїв ваших книг?

10. Чи доньки були Вашими першими читачами, чи важливо для Вас отримати їхнє схвалення? Кому ще дасте читати рукописи?

11. Ви досліджуєте молодіжну літературу. Які теми у польській літературі для підлітків ще не висвітлював ніхто?

12. Вчителювання і викладання допомогло вам краще зрозуміти молодь?

13. У Вашій книжці про Бубу дорослі часто поведуться геть інфантильно, тоді як сама дівчинка-підліток – виважено й подорослому. Яка, на Вашу думку, причина такого обміну ролями між дітьми й дорослими?

14. Чому батькам щораз важче залишатися авторитетом для дітей? Якими вони мали би бути для цього?

15. У книжках про Бубу, розрахованих на підліткову аудиторію, на перший план виходить «всесвіт однієї сім'ї». Тобто, основні сюжетні перипетії відбуваються саме в сімейному колі, а перші закоханості й розчарування Буби є ніби супровідними сюжетами. Чому основним «полем бою» ви вибрали саме родину?

16. У романі «Позолочена рибка» Ви зачіпаете тему смерті, її сприйняття дітьми, підлітками. Чи цікавились ви думкою психологів про те, як варто на цю тему оповідати дітям, чи відчували це інтуїтивно?

17. Чи матиме «Позолочена рибка» продовження, адже там окреслено дуже багато різних сюжетних ліній, і хочеться дізнатися, що сталося з героями далі.

18. Чи важливо торкатися у підлітковій літературі теми віри? У Вас є такі книжки?

19. Хто для Вас є взірцем дитячого письменника?

20. Ви дуже зворушливо описали юного музиканта у «Позолоченій рибці». Яку роль у Вашому житті відіграє музика?

21. Чи якусь із Ваших книжок було/буде екранізовано? Вам хотілось би цього?

22. Ваші книжки виходять в Україні з запізненням на 5-7 років. Над чим працюєте зараз?

23. Ви б могли виїхати закордон на постійне місце проживання?

24. Звідки черпаете сюжети? Чи герої мають реальних прототипів?

25. Чи спостерігаєте ви якусь особливу різницю між молоддю українською і польською?

26. Що вас надихнуло на створення роману про українську заробітчанку в Польщі і в якому ракурсі ви загалом подаєте явище робітничої міграції?

27. Ви якось сказали, що завдяки цьому роману хотіли б подолати негативні стереотипи поляків щодо українців. Що це за стереотипи і з чим, на вашу думку, вони пов'язані?

28. Барбаро, у книзі ви стаєте на сторону українських заробітчан, певною мірою захищаєте їх, як на це відреагували поляки?

29. Як зародилась ідея для сюжету? Може, знайомились із нашими заробітчанами в Польщі?

30. У контексті попередніх запитань, якою ви бачите роль письменника в сучасному суспільстві? Чи повинен письменник лише вказувати у своїх книжках на певну проблему, чи також пропонувати шляхи її розв'язання?

31. Сьогодні підлітки неохоче читають. У книжки є сильні конкуренти — телебачення й Інтернет. У чому, на вашу думку, усе ж таки переваги книжки і що вона може дати сучасній дитині, яка живе практично в необмеженому інформаційному просторі?

32. Чи є в підлітковій літературі заборонені теми? Яких тем особисто ви б не торкалися в своїх книгах? Чому? Адже підлітковий вік — це вік, який потребує ширості й доступу до незручних і складних тем...

33. Ви активно спілкуєтеся зі своїми юними читачами. Які найчастіше запитання ставлять вам підлітки? Чи відкривають для вас щось нове, про що ви ніколи не задумувалися як авторка?

34. Розкажіть, як проходило ваше знайомство з Україною?

35. Чи дружите з українськими письменниками?

Книги Барбари Космовської

1. **Samotni.com** / пер. з пол. І. Андрущенко ; дизайн обкл. Н. Переходенко. – Харків : Школа, 2017. – 207 с. : іл. – (Сучасна європейська підліткова книга).
2. **Буба** : роман / пер. з пол. Б. Антоняк ; літ. ред. А. Івченко ; худож. оформл. Н. Гайди. – Львів : Урбіно, 2012. – 240 с. : фотопортр. – (Прикольна книжка).
3. **Буба. Мертвий сезон** : роман / пер. з пол. Б. Антоняк ; худож. оформл. Н. Гайди. – Львів : Урбіно, 2013. – 222 с. : фотопортр. – (Прикольна книжка).
4. **Позолочена рибка** : роман / пер. з пол. Б. Антоняк ; худож. оформл. Н. Гайди. – Львів : Урбіно, 2012. – 138 с. : фотопортр.

Статті про життя та творчість

Барбари Космовської

1. **Волкова, Ю. Система уроків з вивчення твору Барбари Космовської "Буба"** / Ю. Волкова, Л. Некіга // Зарубіжна література в школах України. – 2016. – № 7–8. – С. 39–45.
2. **Григоренко, О. Сімейні цінності в романі Барбари Космовської "Буба"** : цикл уроків. 8-й клас / О. Григоренко // Зарубіжна література (Шкільний світ). – 2017. – № 4. – С. 59–71.
3. **Гузь, О. Література ХХ-ХХІ ст. : у пошуках себе й високого польоту** / О. Гузь // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2017. – № 4. – С. 2–40, 3-я с. обкл.

4. **Гузь, О. Орієнтовне поурочне планування для 8 класу : уроки № 58-61** / О. Гузь // Зарубіжна література в школах України. – 2017. – № 3. – С. 32–55.
5. **Гутик, О. Полячка - про українку** : польське видавництво "W.A.V." підготувало до друку книгу Барбари Космовської "Українка" / О. Гутик // Високий замок. – 2013. – № 77. – С. 11.
6. **Два уроки за творчістю Б. Космовської** : 8-й клас : мій конспект // Зарубіжна література в школі. – 2017. – № 7–8 (квітень). – С. 21–31.
7. **Дуняшенко, Н. Тільки від нас залежить, чи знайдемо у собі силу в нещасті збудувати новий і прекрасний світ...** : (за твором Барбари Космовської "Позолочена рибка") : [позакласне читання] / Н. Дуняшенко // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2017. – № 6. – С. 15–17, 2-а с. обкл.
8. **Дуняшенко, Н. Тільки від нас залежить, чи знайдемо у собі силу в нещасті збудувати новий і прекрасний світ...** : (за твором Барбари Космовської "Позолочена рибка") : [конкурс "На крилах зарубіжної літератури" : роботи учасників] / Н. Дуняшенко // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2017. – № 7–8. – С. 46–49.
9. **Дуняшенко, Н. Хто допоможе дівчинці-підлітку пережити непрості життєві моменти?** : (за романом Барбари Космовської "Буба") : [яскраве світло класики та сучасної літератури] / Н. Дуняшенко // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2016. – № 11. – С. 37–40, 3-я с. обкл. – Бібліогр.: 3-я с. обкл. – Вебліогр.: 3-я с. обкл.
10. **Книжки** : [огляд видань] : ["Позолочена рибка" Барбари Космовської] // Кана. – 2014. – № 8. – С. 54.
11. **Конкурс "На крилах зарубіжної літератури"** : [роботи учасників] // Зарубіжна література в школах України. –

2017. – № 3. – С. 10–25.

12. **Конкурс для вчителів "Яскраве світло класики та сучасної літератури"** // Зарубіжна література в школах України. – 2016. – № 3. – С. 10–16. – Бібліогр.: с. 16.
13. **Космовська, Б. Барбара Космовська : "Роман "Україна" - спроба подолати негативні стереотипи поляків щодо українців"** / Б. Космовська ; розмовляла А. Свентах ; фото автора // Високий Замок. – 2011. – № 83. – С. 14.
14. **Космовська, Б. Барбара Космовська: "Обожнюю мить, коли закінчую роман"** / Б. Космовська ; розмовляла Г. Вдовиченко // Високий Замок. – 2011. – № 35. – С. 6.
15. **Купріян, О. Квітнева книгосміхотерапія** : 7 книжок, які змусять усміхнутися і допоможуть побороти "авітаміноз" / О. Купріян // Україна молода. – 2014. – № 50. – С. 12.
16. **Лукафейник, Л. Сімейні цінності у вихованні підлітків** : за повістю Ніни Бічуї "Шпага славка Беркути" та романом Барбари Космовської "Буба" : бінарний урок з української та зарубіжної літератури : 9 клас / Л. Лукафейник, Л. Романенко // Всесвітня література в сучасній школі. – 2018. – № 2. – С. 25–29.
17. **Ніколенко, К. Типологія юних героїв у сучасній зарубіжній літературі** : найкращі учнівські роботи : [наукове дослідження] / К. Ніколенко // Зарубіжна література в школах України. – 2013. – № 4. – С. 24–31. – Бібліогр.: с. 30–31.
18. **Пітерська, О. Сучасні книжки прокладають шлях до сучасної Європи** / О. Пітерська, С. Тіхоненко, Л. Юлдашева // Зарубіжна література в школах України. – 2016. – № 2. – С. 11–13. – Бібліогр.: с. 13.
19. **Пітерська, О. Сучасні книжки прокладають шлях до сучасної Європи** : [сучасна література в школі] / О. Пітерська, С. Тіхоненко, Л. Юлдашева // Всесвітня література та ку-

льтура в навчальних закладах України. – 2016. – № 4. – С. 2–4. – Бібліогр.: с. 4.

20. **Топ-10 дитячих письменників та ілюстраторів 24 Форуму видавців** // Львівська пошта. – 2017. – № 72. – С. 13.
21. **Юлдашева, Л. Книжки, які розмовляють із тобою** : роман "Буба" Б. Космовської / Людмила Юлдашева // Всесвітня література в сучасній школі. – 2016. – № 2. – С. 43–44.

Вебліографія

1. **Барбара Космовська – Буба. Буба мертвий сезон** [Електронний ресурс] : [біографія, творчість] // Народна освіта : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://narodna-osvita.com.ua/4387-barbara-kosmovska-buba-buba-mertviy-sezon-chitati-onlayn.html> (дата звернення : 19.04.2018). – Назва з екрана.
2. **Барбара Космовська** [Електронний ресурс] : [біографічні відомості, творчість, нагороди, основні твори] // Вікіпедія : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Барбара_Космовська (дата звернення : 19.04.2018). – Назва з екрана.
3. **Барбара Космовська: «Для мене Львів – це прекрасна жінка без пудри»** [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] // infolviv.net : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://infolviv.net/news/forum-vydavtsiv/6652-barbara-kosmovska-dlya-mene-lviv-%E2%80%93-tse-prekrasna-zhinka-bez-pudry.html> (дата звернення : 19.04.2018). – Назва з екрана.
4. **Барбара Космовська: «Сучасні підлітки потребують чесності»** [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею, творчість] // ЛітАкцент : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2012/06/15/barbara-kosmovska>

suchasni-pidlitky-potrebujuť-chesnosti (дата звернення : 19-19.04.2018). – Назва з екрана.

5. **Барбара Космовська: «У книжках завжди шукаю виправдання для молоді»** [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею, творчість] // Сумно : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://sumno.com/article/barbara-kosmovska-u-knyzhkah-zavzhdy-shukayu-vupra> (дата звернення 19.04.2018). – Назва з екрана.
6. **Барбара Космовська: «Я — ворог сліпого дидактизму»** [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] // День. Київ : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chitayte/barbara-kosmovska-ya-vorog-slipogo-didaktizmu>. (дата звернення : 19.04.2018). – Назва з екрана.
7. **Барбара Космовська: Люблю Львів, люблю львівських читачів...** [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з письменницею] // Zaxid.net : [сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://zaxid.net/barbara_kosmovska_lyublyu_lviv_lyublyu_lvivskih_chitachiv_n1255168. (дата звернення : 19.04.2018). – Назва з екрана.

Зміст

Життя та творчість Барбари Космовської	1
«Скринька роздумів» (обговорення за книгою Барбари Космовської «Буба»)	8
«Слайд-нарізка» (запитання для інтерв'ювання)	9
Книги Барбари Космовської	13
Статті про життя та творчість Барбари Космовської	13
Вебліографія	16

